20.10.2015 KEHA/2212/2015

Sara Kuitunen
Eduskunta

Valtiovarainvaliokunta/Työ-ja elinkeinojaosto 16.10.2015

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto koskien vuoden 2016 talousarvion työllisyysmäärärahojen riittävyyttä ja talousavion vaikutuksia erityisesti nuorten työttömyyteen ja pitkäaikaistyöttömyyteen

Valtakunnallinen talous- ja työllisyystilanne on entisestään heikentynyt vuoden takaisesta, näin myös Kaakkois-Suomessa. Viime vuoteen verrattuna nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on kasvanut Kymenlaaksossa alkuvuonna 5 prosenttia (työttömiä keskimäärin noin 1900 hlöä kuukaudessa) ja Etelä-Karjalassa 11 prosenttia (työttömiä keskimäärin 1300 hlöä kuukaudessa). Nuorten työttömien osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta on koko maata korkeampi ja työttömyysjaksot ovat pidentyneet. Kaakossa on jo entuudestaan ollut väkilukuun suhteutettuna melko paljon maahanmuuttajia ja heidän työttömyysasteensa on 42 % (koko maa 32 %). Lisäksi Kymenlaaksoa ja Etelä-Karjalaa on koetellut vuosien varrella teollisuuden rakennemuutos mikä on johtanut rakenne- ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun. Samanaikaisesti julkinen sektori on tehnyt omia säästötoimiaan lomauttamalla, irtisanomalla ja tyrehdyttämällä uusien työntekijöiden palkkaamisen. Uutena tilanteena on nyt lisääntynyt turvapaikanhakijoiden määrä, heidät tulisi mahdollisimman rivakasti ja kohtuukustannuksin kotouttaa suomalaiseen yhteiskuntaan. Kaikkein tehokkaimmin tämä tapahtuu työn avulla.

Kaakkois-Suomessa olemme todenneet kaikkein vaikuttavimmaksi työllisyyden hoidoksi aloittavien yritysten starttirahat sekä erityisesti pk-yrityksille annettavat palkkatuet, joiden avulla ollaan saatu oikeasti työllistettyä nuoria, pitkäaikaistyöttömiä sekä muita vaikeammin työllistyviä. Pienelle yritykselle jokainen rekrytointi on suuri ponnistus niin ajallisesti kuin rahallisesti, lisäksi vielä riski rekrytoinnin epäonnistumisesta. Yrittäjät kokevat palkkatuen hyväksi tueksi juuri kalliille perehdyttämisajalle ja ovat usein valmiita jatkamaan työsuhdetta, toisin kuin julkisella puolella käytettävissä palkkatuissa. Byrokratia on lisäksi varsin kohtuullinen verrattuna moneen muuhun tukimuotoon. Saamme tästä hyvää palautetta yrityksiltä jatkuvasti.

Työttömyyden hoidossa ainoa keino on luoda työpaikkoja ja alentaa kynnystä astua/päästä työelämään. Työllisyysmäärärahoja ei tule pilkkoa liian pieniin paloihin vaan momenttia pitää yksinkertaistaa ja osoittaa määräraha strategisten tavoitteiden työvälityksen ja kotouttamisen toteuttamiseksi:

KAAKKOIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
Kutsunumero 0295 029 000
kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi
www.ely-keskus.fi
Salpausselänkatu 22
PL 1041
45101 Kouvola

palkkatukiin ja starttirahaan, työnhakuvalmennukseen, yritysten rekrytointikoulutuksiin ja mahdollisiin uusiin koulutusavauksiin yrityksien tarpeita kuunnellen. Yritysten Kehittämispalveluilla (konsultointia ja koulutusta) voidaan pidemmällä aikavälillä vaikuttaa yritystoiminnan kehittymiseen ja työpaikkojen luomiseen, mutta se tuntuu olevan tällä momentilla hiukan väärässä paikassa. Lisäksi passiivisuuteen kannustavien tukien muotoa kannattaisi muuttaa siten, että työttömyyskorvauksella oleva henkilö voisi aloittaa yritystoimintaa ja omaehtoisesti opiskellen parantaa työmarkkinavalmiuksiaan. Työttömälle henkilölle tarkoitettuja erilaisia tukia voisi muutenkin olla syytä yksinkertaistaa ja yhdistellä.

Alenevalla määrärahakehyksellä ei ole mahdollista päästä asetettuihin työllisyysastetavoitteisiin, jollei yritysten taloudessa tapahdu erityistä käännettä. Suomeen ovat viime vuosina luoneet uusia työpaikkoja vain pienet ja keskisuuret yritykset.

Satu Mäkelä
Johtaja
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Elinkeino- työvoima- ja osaaminen